

A magyarországi Zsidó Világkongresszus a világsajtóban

Orbán Viktor Zsidó Világkongresszuson elmondott beszédét ért kritikákról 42 cikk számolt be a világsajtóban, ezek közül 18 darab (43 százalék) német lapokban jelent meg. Ezzel szemben a Ronald Lauder záróbeszédében elhangzó bocsánatkérést összesen 7 médium ismertette, melyek mindegyik internetes megjelenés volt. Míg a bírálatokról 18 németországi beszámoló született, addig a bocsánatkérés 1 német portálon jelent meg.

Május 5-7. között Budapesten tartotta a Zsidó Világkongresszus plenáris ülését, ahol Orbán Viktor miniszterelnök is beszédet mondott. A miniszterelnök beszédében elfogadhatatlannak és eltérhetetlennek nevezte az antiszemitizmust, amely ellen zéró toleranciát hirdetett. A beszéd elhangzását követően a Zsidó Világkongresszus közleményt adott ki, amely szerint a miniszterelnök nem nézett szembe a probléma valódi természetével, „nem adott megfelelő biztosítékot arra, hogy egyértelmű választóvonalat húzott volna kormánya és a szélsőjobboldal közé”¹. Ugyanakkor a tanácskozás utolsó napján Ronald S. Lauder, a szervezet elnöke az MTI szerint „elnézést kért a korábban általa mondottakért”, mert közben tudomására jutott, hogy a magyar miniszterelnök Jediót Ahronót izraeli napilapnak adott korábbi interjújában már kijelentette, hogy a Jobbik egyre növekvő veszélyt jelent a demokráciára².

A Zsidó Világkongresszust a világsajtó kiemelt figyelemmel kísérte. A rendezvény időszakában mért, Magyarországra irányuló nemzetközi híráktívitás ritkán tapasztalható mennyiséget ért el. A megjelenések vizsgálatából ugyanakkor megállapítható: a világkongresszus kritikája jóval nagyobb figyelmet kapott, mint a szervezet elnökének bocsánatkérése.

A Nézőpont Intézet Médiaműhelye 13 ország 64, nemzetközileg elismert újságját és hírügynökségét vizsgálta meg május 5-8. között. Összesen 42 olyan cikk született, amely beszámolt a megfogalmazott kritikákról: 32 darab online felületen, míg 10 nyomtatott formában. A 42 tudósítás közül 18 darab (az összes megjelenés 43 százaléka) németországi médiumokban jelent meg. A brit lapokban összesen 5, míg az osztrák újságokban 4 olyan megjelenést regisztráltunk, amely ismerteti a kritikákat.

A vizsgált cikkekben többen is megfogalmazták: visszafogott tapsot kapott Orbán Viktor beszéde után.³ Általános kritikaként jelent meg Orbán Viktor beszédével szemben, hogy –

¹ „[We regret that Mr. Orbán did not address any recent anti-Semitic or racist incidents in the country,] nor did he provide sufficient reassurance that a clear line has been drawn between his government and the far-right fringe. (<http://www.worldjewishcongress.org>)

² MTI: Zsidó Világkongresszus - A WJC elnöke elnézést kért Orbán Viktortól, május 7. 17:35

³ Tagesschau.de: Kritik an Orban-Rede, május 6.; Tages Anzeiger: Juden appellieren an Viktor Orban, május 6.; Der Standard: Orbán sieht Ursachen für Antisemitismus außerhalb Ungarns, május 7.

a cikkek szerint – hiányoztak az előadásból a „konkrétumok”⁴. Ide kapcsolódik Charlotte Knobloch több helyen megjelent álláspontja, aki szerint „érezni lehetett, hogy nem érzi szívügyének az antiszemitizmus elleni harcot”⁵.

Több tudósítás a szervezet közgyűlésén szintén felszólaló Guido Westerwelle német külügyminiszter beszédével állította párhuzamba Orbán Viktor előadását. A Frankfurter Allgemeine Zeitung-ban május 7-én megjelent „Ein Boot, zwei Waagen” című cikkben Stephan Löwenstein úgy fogalmazott, hogy a magyar miniszterelnökkel szemben „kifejezetten államférfiúi beszédet” mondott a német politikus. Több cikkben is megjelent, mennyire elismerően fogadták Westerwelle szavait a találkozó résztvevői.⁶

A nemzetközi sajtó egyoldalúságát jelzi, hogy Ronald S. Lauder bocsánatkérését összesen csak 7 médium ismertette, melyek mindegyike internetes megjelenés volt. Ez az adat annak tükrében különösen érdekes, hogy a nagy hírportálok (Bloomberg, Reuters) is beszámoltak a szervezet elnökének második nyilatkozatáról. Ugyanakkor az is figyelemre méltó, hogy míg a német sajtó 18 cikkben számolt be a kritikákról, addig 1 írás született a bocsánatkérést illetően.⁷

A kritikai megjelenések:

Ország	Médiaforrás	Forrástípus	Cím	Dátum
Egyesült Államok	Bloomberg	online	Jewish Summit Urges Orban Action on Hungary Anti-Semitism	2013. május 6.
	Wall Street Journal	online	Jewish Leaders Call on Europe to Ban Neo-Nazi Parties	2013. május 7.

⁴ Tagesschau.de: Kritik an Orban-Rede, május 6.; Der Spiegel: Jüdischer Weltkongress: Orbán redet den Antisemitismus in Ungarn klein, május 6.

⁵ Die Presse: Jüdischer Weltkongress von Orban enttäuscht, május 6.

⁶ Handelsblatt: Westerwelle stellt sich gegen Antisemitismus, május 6.; Frankfurter Rundschau: Nachhilfe für Orban, május 7.

⁷ Die Tageszeitung: Gegen NPD, Jobbik und „Morgenröte“, május 8.

Nagy-Britannia	The Daily Telegraph	online	Anti-Semitism 'on the rise' across Europe	2013. május 5.
	Reuters	online	Hungary's PM slams anti-Semitism, but disappoints Jews	2013. május 5.
	BBC	online	Hungary's Viktor Orban condemns anti-Semitism as WJC meets	2013. május 5.
	The Daily Telegraph	online	German warning to Hungary over rise of anti-Semitism	2013. május 6.
	Reuters	online	Europe needs more appropriate powers to fight racism: Germany's Westerwelle	2013. május 6.
Németország	Frankfurter Rundschau	online	«Null Toleranz»: Orban will Sorge wegen Antisemitismus zerstreuen	2013. május 5.
	Die Welt	online	Orban will Antisemitismus-Sorgen relativieren	2013. május 5.
	Tagesschau.de	online	Orban kann nicht überzeugen	2013. május 5.
	Tagesschau.de	online	Kritik an Orban-Rede	2013. május 6.
	Die Zeit	online	Orban will Antisemitismus bekämpfen	2013. május 6.
	Süddeutsche Zeitung	online	Wie Orbán das Antisemitismus-Problem kleinredet	2013. május 6.
	Frankfurter Rundschau	online	Ungarn kann Sorgen wegen Antisemitismus nur schwer entkräften	2013. május 6.

	Handelsblatt	online	Westerwelle stellt sich gegen Antisemitismus	2013. május 6.
	Der Spiegel	online	Jüdischer Weltkongress: Orbán redet den Antisemitismus in Ungarn klein	2013. május 6.
	Süddeutsche Zeitung	online	Westerwelle mahnt Ungarn zum Kampf gegen Antisemitismus	2013. május 6.
	Süddeutsche Zeitung	print	Worte statt Zeichen	2013. május 7.
	Frankfurter Rundschau	online	Nachhilfe für Orban	2013. május 7.
	Süddeutsche Zeitung	print	'Wir sind sehr enttäuscht'	2013. május 7.
	Die Welt	print	Orban verurteilt wachsenden Antisemitismus in Ungarn	2013. május 7.
	Frankfurter Allgemeine Zeitung	print	Vorwurf	2013. május 7.
	Frankfurter Allgemeine Zeitung	print	Ein Boot, zwei Waagen	2013. május 7.
	Die Tageszeitung	print	Orbán's verpasste Gelegenheit	2013. május 7.
	Die Zeit	online	Judenfeindlichkeit gehört zu Orbán's Kalkül	2013. május 7.
Ausztria	Der Standard	online	Der Standard: Antisemitismus in Ungarn: Orban beschwichtigt	2013. május 6.

	Die Presse	online	Jüdischer Weltkongress von Orban enttäuscht	2013. május 6.
	Der Standard	print	Orbán sieht Ursachen für Antisemitismus außerhalb Ungarns	2013. május 7.
	Die Presse	print	Jüdischer Weltkongress von Orbán enttäuscht	2013. május 7.
Svájc	Tages Anzeiger	print	Juden appellieren an Viktor Orban	2013. május 6.
	Tages Anzeiger	online	«Taten sagen mehr als Worte»	2013. május 6.
	Neue Zürcher Zeitung	print	Orban verurteilt Antisemitismus	2013. május 7.
Franciaország	Libération	online	Congrès juif mondial: Viktor Orban prône „la tolérance zéro” contre l’antisémitisme	2013. május 6.
	Le Figaro	online	Partis néonazis: interdiction réclamée	2013. május 7.
Lengyelország	Gazeta Wyborcza	online	Premier Węgier nie przekonał Żydów, że jego rząd walczy z antysemityzmem	2013. május 6.
	Gazeta Wyborcza	online	Węgry. Światowy Kongres Żydów apeluje o walkę z antysemityzmem	2013. május 7.
	Rzeczpospolita	online	Węgrów łatwiej napiętnować	2013. május 8.
Szlovákia	Hospodárske noviny	online	Orbán sa od krajnej pravice nedištancoval	2013. május 6.
	Pravda	online	Orbán antisemitov nezastavil	2013. május 6.

Románia	Jurnalul National	online	Dispozitiv-monstru de securitate pentru Adunarea Generală a Congresului Mondial Evreiesc de la Budapesta	2013. május 6.
	Adevărul	online	Extrema dreaptă maghiară se ia la trântă cu evreii	2013. május 7.
Oroszország	Ria-Novosztyi	online	Новые лица, в том числе из РФ, избраны в руководство БЕК	2013. május 7.

A bocsánatkérést idéző megjelenések:

Ország	Médiaforrás	Forrástípus	Cím	Dátum
Egyesült Államok	The Washington Post	online	Jewish group warns of strengthening neo-Nazi parties in Europe, especially in Greece, Hungary	2013. május 7.
	Bloomberg	online	Jewish Group Apologizes to Orban After Criticism: MTI	2013. május 7.
Nagy-Británia	Reuters	online	World Jewish leaders urge crackdown on far-right	2013. május 7.
Ausztria	Der Standard	online	WJC-Präsident entschuldigt sich bei Orban	2013. május 7.
Szlovákia	SME	online	Predseda Svetového židovského kongresu sa ospravedlnil Orbánovi	2013. május 7.
Németország	Die Tageszeitung	online	Gegen NPD, Jobbik und „Morgenröte“	2013. május 8.
Lengyelország	Rzeczpospolita	online	Węgrów łatwiej napiętnować	2013. május 8.